

Skövde kommun

skovdekommun@skovde.se

Beslut för grundsärskola

efter tillsyn i Vasaskolans grundskola 859
i Skövde kommun

Tillsyn i Vasaskolans grundsärskola 859

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Skövde kommun under hösten 2016. Vasaskolans grundsärskola besöktes av Skolinspektionen den 19 oktober 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Det finns ingen nationellt sammanställd statistik för skolformen grundsärskola. Enligt inskickade dokument från rektorn har alla elever godtagbara kunskaper i alla ämnen.

I Skolinspektionens skolenkät från våren 2016 finns svar från cirka hälften av vårdnadshavarna. Resultatet ligger något lägre på Vasaskolans grundsärskola än övriga grundsärskolor i kommunen såvitt avser samtliga frågeområden.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2017-03-15
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn av Vasaskolans grundsärskola visar att verksamheten inom de flesta områden som tillsynen omfattar lever upp till författningarnas krav. Eleverna är trygga och lärare och kurator arbetar aktivt med studieron.

Undervisningen är anpassad efter elevernas olika behov. Lärarna tar tillvara elevernas intressen och arbetar med att integrera ämnen för att eleverna ska få kunskaper i ett begripligt sammanhang. Lärarna använder ett digitalt systemstöd, Stratsys för att dokumentera elevernas kunskapsutveckling.

Skolinspektionens bedömning är dock att elevhälsans arbete behöver förbättras. Tillsynen visar att den samlade elevhälsan inte arbetar tillräckligt förebyggande och hälsofrämjande för att stödja grundsärskoleelevernas utveckling mot utbildningens mål.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Skövde kommun att senast den 15 mars 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Skövde kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan inte används främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Bedömningen görs mot bakgrund av att elevhälsan till största delen arbetar behovs- och individriktat och att det inte förekommer något regelbundet

förebyggande och hälsofrämjande arbete för grundsärskolans elever från elevhälsan som samlad resurs. Ett sådant arbete bedrivs endast i begränsad omfattning genom att kuratorn genomför vissa förebyggande och hälsofrämjande åtgärder för eleverna i samråd med grundsärskolans lärare. I övrigt utgår elevhälsans arbete från redan uppkomna behov för enskilda elever och styrs till stor del av i vilken utsträckning insatser efterfrågas av grundsärskolans lärare.

Detta strider mot skollagen som anger att elevhälsan främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande och att elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. I förarbetena till skollagen betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund. Elevhälsans fokus ska enligt förarbetena inte vara hälso- eller sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse, utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv (prop. 2009/10:165 s.276-277).

Vid intervjuer med rektorn, representanter för elevhälsan och lärare vid tillsynsbesöket framkommer att grundsärskolan delar elevhälsa med Vasaskolans grundskola. Elevhälsan består av kurator, skolsköterska, psykolog och två specialpedagoger. Det finns även tillgång till skolläkare och talpedagog.

Specialpedagogerna i elevhälsan berättar att de inte bedriver något förebyggande arbete för grundsärskolans elever. De menar vidare att de har svårt att arbeta gentemot grundsärskoleeleverna eftersom lärarna i grundsärskolan har erfarenhet av grundsärskoleelever och är utbildade specialpedagoger och därmed har kunskap och erfarenhet när det gäller att arbeta förebyggande med t.ex. extra anpassningar. En annan av elevhälsans representanter menar att behovet av det förebyggande och hälsofrämjande arbetet måste komma från lärarna själva. Även rektorn uppger att grundsärskolans lärare, som är specialpedagoger, är väldigt duktiga och att de därför själva kan hantera en stor del av det förebyggande och hälsofrämjande arbetet för grundsärskolans elever istället för att elevhälsan ska göra det. På Skolinspektionens fråga om hur rektorn säkerställer att elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande gentemot eleverna i grundsärskolan, svarar hon att det är svårt att mäta, men hon diskuterar det med elevhälsan och specialpedagogerna i grundsärskolan som hen träffar regelbundet.

Psykologen uppger att hen främst anlitas för att arbeta med kognitiva utredningar på individnivå i samband med inskrivningar i grundsärskolan och överlämnande av elever till andra skolor/skolformer. Skolsköterskan uppger att hälsosamtalen är ett hälsofrämjande och förebyggande arbete, men ger samtidigt exempel på att hen skulle kunna vara behjälplig när det gäller annat arbete kring hur det ser ut i elevernas i grundsärskolans klassrum men menar att hen inte hinner med detta arbete.

Kuratorn uppger att hen arbetar förebyggande för att åtgärda hinder för inläring genom att hen har en löpande kommunikation med lärarna i grundsärskolan om hur klimatet är i elevgruppen. Kuratorn berättar också att hen arbetar med förbättringar ur ett förebyggande perspektiv genom att förhindra att konflikter uppstår mellan eleverna vilket hen gör i samråd med grundsärskolans lärare. Kuratorn är också involverad i likabehandlingsarbetet på grundsärskolan genom att hen bl. a. har anpassat språket i enkätfrågorna om trygghet och trivsel. Eleverna berättar i intervju att kuratorn besöker dem varje måndag och har samarbetsövningar eller pratar om mobbing. De nämner vidare att om de behöver ha kontakt med skolsköterskan får de själva gå till henne, då hon sällan besöker eleverna i klassrummet.

När lärarna får frågan om elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbetat svarar de att kuratorn är närvarande i det dagliga arbetet med eleverna, och att specialpedagogerna i elevhälsan finns som stöd vid behov.

Elevhälsan nämner under intervjun att de skulle behöva ha mer riktade insatser mot grundsärskoleeleverna, och för att kunna ta ställning till det, säger de att de skulle kunna ha grundsärskolans elever som en särskild punkt på elevhälsans dagordning.

Motivering till föreläggande som ingripande

Skövde kommun uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Skövde kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar.

Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inlärnin g och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och kunskapskrav får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål.

Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna av göra lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskraven. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt

inom ramen för läroplanen. Eleven ska enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själva upprättat.

I grundsärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på grundsärskolans kunskapskrav, om eleven eller elevens vårdnadshavare begär det. Om en elev har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner, tillämpas grundskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, och bedömningen ska dessutom göras med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar.

Efter avslutad utbildning får elever ett intyg om sin utbildning, som kan kompletteras med ett allmänt studieomdöme där elevens möjlighet att bedriva studier beskrivs. Lärarens bedömning ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum.

Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Fredrik Mattsson
Enhetschef

Ia Thun
Föredragande/utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Vasaskolans grundskola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Vasaskolans grundsärskola 859

Vasaskolan är en kommunal skola belägen i Skövde kommun och omfattar grundskola och grundsärskola. Skolan har 577 elever och leds av två rektorer varav en har ansvar för grundsärskolan. I grundsärskolan går nio elever i årskurs 7 – 9. Alla eleverna läser ämnen. Detta beslut avser grundsärskolan.